

УДК 7.012:687.124.016,,1940”

**АНАЛІЗ КОНСТРУКТИВНО-ДЕКОРАТИВНОГО ОЗДОБЛЕННЯ
БЛУЗОК ЖІНОЧИХ 1940Х РОКІВ**

Є. О. ГОЛОВЧАНСЬКА, М. В. КОЛОСНІЧЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

У період Другої світової війни 1939-1945 років розвиток моди був значно ускладнений через численні заборони і матеріальні труднощі. Однак мода володіє великою здатністю до спротиву і є важливим джерелом торгівлі, тому навіть у військові роки в місцях, де життя було більш спокійне, мода продовжувала розвиватися. Стильове рішення блузок протягом попередніх кількох десятиліть не зазнавало суттєвих змін. Кожна епоха характеризується чимось особливим, що робить одяг цього періоду відмінним від іншого. Мода у 1940-ві «була не такою гострою, як у попередні десятиліття, в ній було більше порядку» [1]. Незважаючи на те, що індустрія моди у 1940-х рр. була затиснута обмеженнями на норми використання матеріалів для виготовлення необхідних предметів гардеробу, це не завадило дизайнерам створювати красивий, практичний і гламурний одяг. Власне, через існування цих норм модний одяг цього десятиліття можна поділити умовно на одяг у період війни та дії норм, та одяг після відміни норм.

Тенденція до самостійного створення комплектів із куплених або виготовлених окремо предметів гардеробу продовжувала зростати. Популярністю користувалися костюми у вікторіанському стилі – виготовлені на замовлення спідниці і жакети, під які вдягали блузки. Сукні і спідниці були довжиною до колін, прямі або розширені до низу, без складок і зборок, в патріотичних кольорах. Такий образ був до вподоби, як жінкам старшого віку, так і молоді [2]. Блузки і сорочки виготовлялися на швейних підприємствах у великій кількості та різноманітних стилях і добре поєднувалися із спідницями [3].

Серед матеріалів для виготовлення блузок переважали однотонні бавовняні і вовняні тканини. Кольорова гама матеріалів для виготовлення блузок налічувала білий, кремовий, пастельні кольори, а також синій, червоний та чорний. Блузки з тканин у синьо-білу або червоно-білу смужку в Сполучених штатах Америки вважалися ознакою вияву патріотизму. Після закінчення війни популярністю став користуватися одяг з віскози – нового, на той час, синтетичного матеріалу. Щоб забути гнітючу війну, жінки вдягали барвисті візерунчаті блузки з контрастним оздобленням. Картаті тканини, тканини в горошок, смужку та інші дрібновізерунчаті тканини широко використовувалися для виготовлення блузок і суконь. Після закінчення Другої Світової війни, коли обмеження на використання матеріалів і конструкції моделей були відмінені, моделі стали більш різноманітними і барвистими. Для блузок і суконь використовували легкі і

повітряні матеріали – віскозу, бавовняні тканини [4].

В окупованому німцями Парижі продовжували працювати дев'яносто два будинки моди, проте Париж тимчасово втратив вплив на світову моду. Впроваджені німецькою владою норми на матеріали для цивільного одягу часто порушувалися дизайнерами. В Британії норми одягу були введені у червні 1941 року не лише на кількість одягу, яку можна було купити, але також на тип і кількість матеріалу, який використовувався для її виробництва. Однак Британська торгова палата в 1942-1943рр. уклала договір співробітництва з новоствореним Акціонерним товариством лондонських модельєрів, для виробництва пробних зразків у відповідності до норм. Добре спроектовані і достатньо прості у виготовленні моделі потім запускали у виробництво, з ярликами "необхідна річ". Ці обмеження діяли до 1949р. [5, С. 262-263.]

Згідно цих норм вимагалось, щоб блузки були красиві, однак без надміру декору, і практичними – їх можна було вдягати як на роботу, так і на вихід. Обмеження на кількість матеріалу і конструкцію моделей блузок передбачали, наступні вимоги до виробів [2]:

- на блузці/сорочці може бути тільки одна кишеня;
- якщо в моделі передбачені накладки або складки, то не повинно використовуватися гофре, плісе, і навпаки;
- на одному рукаві може бути лише один рюш;
- ширина манжет на рукавах не більше трьох дюймів.

У зв'язку з цим, моделі блузок у першій половині 1940-х років були простими, з мінімальним оздобленням. Натхненням для цих блузок виступали чоловічі сорочки, тому у моделях були підкреслені плечі (для цього використовували плечові накладки) та стояче-відкладні комірці. Жіночність таким моделям додавали призібрані по окату рукава. Саме зборки по окату рукава в результаті стали одним з символів одягу 1940-х років, повністю зникнувши у 1950-х роках. Після закінчення війни і відміни обмежень, моделі жіночого одягу стають більш делікатними за рахунок використання вставок з мережива, вишивки, заціпів, складок і зборок.

Незважаючи на простоту крою і прямий, вільний силует блузок, нагрудні виточки найчастіше переводили у зборку по лінії плеча або горловини, а також у лінію боку. Лінія плеча могла бути на своєму природньому місці або бути перенесеною на пілочку. Також з'явилися моделі з кокеткою по спинці. Талієві виточки в моделях напівприлеглого силуету поєднуються з горизонтальними підрізами по лінії талії. Застібки робили спереду як наскрізні, так і застібки «поло», довжиною трохи нижче лінії грудей. Планки наскрізних застібок були переважно цільнокроєними з пілочками.

Рукав на початку десятиліття був коротким і об'ємним, з великою

кількістю зборок по окату і прилягав знизу до руки, нагадуючи зменшений рукав-окорок. Рукав знизу збирався за рахунок зашитих складок по лінії середини рукава або за допомогою манжета. Проте вже в середині десятиліття на зміну йому приходять короткий розширений рукав-крильце, часто з розрізом по лінії середини. З появою у моді образу New Look Крістіана Діора в моду входять блузки з коротким або довгим прямим і вузьким рукавом без манжет.

Як вже було зазначено раніше, основним типом коміра цих років був стояче-відкладний комір. Однак крім нього часто зустрічалися комір-бант, комір-стійка. Щоправда, для економії матеріалів, банти були значно вужчі, порівняно з комірами-бантами 1930-х років. Іншими оздоблювальними елементами були нагрудні кишені, які повністю імітували кишені на чоловічому одязі; вузьке мереживо або стрічки вздовж лінії горловини, лінії застібки, низу рукавів, на кишені; вузькі банти під комірцем; вузький пояс на талії, що зав'язувався на бант.

У першій половині 1940-х років блузки завжди заправлялися у спідницю, проте серед моделей кінця 1940-х років, можна зустріти блузки, які носилися поверх спідниці і поясом на лінії талії. Довжина таких блузок варіювалася від рівня лінії стегон до середини стегна, роблячи їх схожими на туніки. Моделі блузок довжиною до лінії стегон часто були з підрізами по лінії талії. Нижня частина переду і спинки блузки могла бути як напівприлеглою до талії або прямою, так і розширеною, утворюючи баску. Низ коротких блузок призбиравали на пришивний пояс.

В Америці, де Париж досі вважався основним джерелом модного одягу для жінок, торгівля модою в період Другої світової війни повинна була обмежуватися власними ресурсами, що зумовило появу характерного зовнішнього образу американців, який базувався на різних фольклорних мотивах: сукні з бавовняних тканин з набивним малюнком, схожі на ті, що носили перші поселенці, бавовняні спідниці і блузки з оборками з Мексики, оздоба шкіряного бахромою від американських індіанців, ковбойські капелюхи і чоботи, і перш за все футболки, робочі комбінезони [5, С. 262-263.]. Однією з таких тенденцій, що з'явилися в цей період, були блузки в етно-стилі. Вони увійшли в моду завдяки популярній голлівудській кінозірці Кармен Міранді [1]. Вони були виготовлені з легкої білої бавовняної тканини, прямого силуету, з квадратним або широким округлим вирізом, з короткими рукавами. По окату рукава обов'язково була зборка, а знизу рукави збирали на широкий манжет. Вздовж лінії горловини і низу рукавів блузки оздоблювалися широким мереживом в тон тканині, крізь яке пролягала стрічка контрастного кольору і зав'язувалася на бант.

У післявоєнний період асортимент моделей святкових і повсякденних блузок значно розширюється за рахунок використання вертикальних складок і зашпівів, фігурних кокеток на пілочках і деталях переду, фігурних підрізах

на і вище лінії талії; на пілочках з'являються вертикальні рельєфи з плечових швів, нагрудні і талієві виточки переводяться у зборку по лінії середини переду. Пілочки святкових блузок оздоблювалися не просто зборками, а рясними драпіровками, застібками «встик» на велику кількість дрібних гудзиків. В цей період урізноманітнюються і коміри, банти стають ширшими, моделі оздоблюються кокілье, жабо, буфами, з'являються моделі з V-подібним вирізом і без коміру.

Висновки. Мода в 1940-х роках не зважаючи на значні обмеження у країнах Європи і США невпинно розвивалася, відкриваючи жінкам і світу нові варіанти поєднання комфорту і гламуру в одязі. Наявність суворих обмежень на виготовлення святкових суконь, жінки все частіше використовували для урочистих подій комбінації з блузок, які можна було носити щодня на роботу з костюмом, і довгих спідниць. Ці обставини спонукали дизайнерів до активного створення моделей блузок, які відповідають на складні запити тогочасного суспільства. Незважаючи на те, що з того часу минуло вже сім десятиліть, модні образи 1940-х років залишаються актуальними досі, а деякі моделі блузок виглядають актуальними навіть за сучасними стандартами.

Література

1. Shrimpton Jayne. Fashion in the 1940s / Jayne Shrimpton. – Bloomsbury Publishing. – 2014. – 72p.
2. 1940s Blouses, Shirts and Tops Fashion History. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://vintagedancer.com/1940s/1940s-blouses-shirts-tops/>
3. 1940s Fashion: Clothing Styles & Trends. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.retrowaste.com/1940s/1940s-fashion/>
4. What Did Women Wear in the 1940s? 40s Fashion Trends [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://vintagedancer.com/1940s/what-did-women-wear-in-the-1940s/>
5. Нанн Джоан. История костюма, 1200-2000 / Джоан Нанн ; пер. с англ. Т. Супруновой. – М.: Астрель: АСТ. – 2005. – 343 с.